

ÜLEDOSEERIMINE

ÜLEDOSEERIMINE

ÜLEDOSEERIMINE

Üledoseerimine tähendab liiga suure annuse narkootikumide korraga manustamist.

Üledoseerimise seisund võib tekkida esimestel minutitel peale narkootikumi veenisest manustamist, kuid mõnikord ka juba narkootikumi süstimise ajal.

Tunnustuseks on:

- uimasus, teadvusekaotus
- silmaavade ahenemine
- nõrgenenud reaktsioon valgusele
- hingamishäired, vererõhulangus
- naha muutumine sinakaks

Üledoseerimisel võivad tekkida krambid ja oksendamine. Surma põhjuseks on südameseiskumine.

Üledoseerimist põhjustavad:

- tavapärase annuse suurendamine
- tavapärase annuse kasutamine pärast seda kui pikka aega ei ole narkootikume tarvitanud
- opiaatide tarvitamine koos alkoholi, unerohu, rahustite ja teiste ravimitega
- üks ja sama narkootikumi kogus võib olla erineva tugevuse ja mõjuga ning seetõttu võib selle toime ületada tavalise annuse

Esmaabi:

- Pööra kannatanu küljele, see aitab vältida keele tahavajumist ning võimaliku oksendamise korral ennetab okse sattumist hingamisteedesse.
- Viivitamata kutsu kiirabi, helistades numbrile 112. Ütle telefonioperaatorile, mis on juhtunud, ja anna väga täpne aadress.

NB! Ära jäta üledoosi saanud inimest ükski. Kui Sul ei ole võimalik ise teha juurde jääda, palu abi tuttavatelt, naabritelt või möödakäijatelt.

- Ära lase kannatanul magama jääda, vaid ürita teda teadvusel hoida (näpista teda, patsuta nägu, anna nuusutada nuuskpiiritust, kui see on käepärast)
- Kui puudub hingamine, tuleb kiirabi saabumiseni teha kunstlikku hingamist suust suhu:
 - aseta kannatanu selili
 - kalluta ta pea kuklast taha
 - pigista kannatanu nina kinni
 - puhu ta kopsudesse õhku suust suhu
 - võta oma suu ära ning lase kannatanu nina lahti
 - korda hingamist 12 korda minutis

NB! Iseenda kaitsmiseks HIV nakkuse ja tuberkuloosi eest kasutada kunstliku hingamise tegemisel paberist või riidest salvrätti või muud käepärast kaitsevahendit

- Kiirabi saabudes räägi neile täpselt, mis juhtus. Kui Sa tead, millist narkootikumi kannatanu tarvitas, ütle seda ka kiirabi töötajatele.

ÜLEDOSEERIMINE EFEDRIINIGA

Üledoseerimise tunnuseks on väga tugev südamepekslemine, tugev peavalu, nägemishäired, higistamine ja paanika. Inimest on vaja rahustada ning ei tohi lasta tal teha järske liigutusi. Aseta kannatanu selili, kata ta pea külma märja rätikuga. Tavaliselt taanduvad nähud poole tunni jooksul.

Kui inimene kaotab teadvuse ja lakkab hingamast, kutsu viivitamata kiirabi ja tee selle saabumiseni kunstlikku hingamist.

Kui Sul ei ole võimalik ise kannatanu juurde jääda, palu abi tuttavatelt, naabritelt või möödakäijatelt.

„Raputus“

on seisund, mis tekib pisikute sattumisel verre (nakatunud lahuse või süstimisvahendite tõttu). Tunnuseks on palavik, vappekülm, naha punetus, peavalu, tugevad oksendamishood, krambid.

Kannatanut on vaja rahustada, soojendada (teki sisse mässida), anda talle sooja jooki (kuid mitte kohvi), olla tema kõrval, kuni tal hakkab parem. Selline seisund võib kesta paar tundi.

Kindlasti tuleb kutsuda raputuse puhul kiirabi, kui:

- pulss on liiga kiire
- kõrge palavik püsib
- kannatanu kaotab teadvuse

Sellisel juhul võib olla tegemist veremürgistusega, mis omakorda võib viia surmani.

Sa saad vältida üledoosi ohtu, kui:

- Sa ei süsti, vaid tarbid uimasteid ohutumatel viisidel (suukaudselt, sissehingates)
- Sa ei kasuta üheagselt mitut uimastit (alkoholi, uinuteid, metadooni, heroini jne.)
- kasutad enne doosi manustamist väikest osa narkootikumist, proovimaks selle kangust
- süstid vaid pool annusest ja ootad esimeste tunnuste saabumist, et aru saada narkootikumi kangusest ja Sulle ohutust kogusest

- jälgid, et kui Sa süstid, ei oleks sa üksi ja Sinu ümber oleksid inimesed ning Sa ei ole eraldatud või raskesti ligipääsetavas kohas
- kuna opiaatide taluvus langeb kiirelt kui kasutamises teha paus, siis kasuta uuesti tarvitama hakates alguses sama annust, mida kasutasid kõige esimesel korral.

Tervise Arengu Instituut

National Institute for Health Development